

Bilagor till Libris som lokalt system

**– en förstudie om möjligheterna till en
central lösning för landets forskningsbibliotek**

**Mats G. Lindquist
Kungl. biblioteket/BIBSAM**

e-post: mats.lindquist@kb.se

Bilagor:

1. Uppdraget
2. Bibliotekschefernas inställning till systembyte nu
3. Översikt av ILS vid Sveriges UH-bibliotek
4. Databaser utanför Libris (tabell)
5. Material- och låntagarkategorier (tabell)
6. Användningen av förvärvsmodul (tabell)
7. Användningen av periodikakontroll (tabell)
8. Trafikvolym för låneverksamheten (tabell)
9. Sammanställning av enkätsvar (av Jakob Harnesk)

LIBRIS som lokalt system – förslag till förstudie.

I KB-utredningen (SOU 2003:129) föreslås en utredning om utveckling av LIBRIS mot ett fullt utbyggt nationellt biblioteksdatasystem (ss. 163-167) innefattande väsentligt flera funktioner än idag.

Denna förstudie skall klarlägga i vilken utsträckning det finns möjlighet att sänka kostnaderna för landets forskningsbibliotek genom att till LIBRIS överföra funktioner som idag omhändertas av lokala biblioteksdatasystem.

Förstudien bör kartlägga vilka omläggningar av rutiner som skulle behövas lokalt samt vilka utvecklingsinsatser som skulle behövas såväl lokalt som centralt och ungefärliga kostnader för detta. Vidare skall intresset från de registrerande LIBRIS-biblioteken undersökas.

Förstudien skall resultera i en rapport, som kan utgöra underlag för bedömning av lämpligheten att gå vidare med en genomförandeplan.

Bakgrund.

Den bibliografiska verksamheten vid landets forskningsbibliotek bygger på ett intimt samspel mellan LIBRIS och de lokala biblioteksdatasystemen. För så gott som allt förvärvat tryckt material görs den grundläggande registreringen i LIBRIS och laddas sedan ner till respektive lokalt system. LIBRIS är den styrande, auktoritativa databasen och den används som huvudkälla för bibliografisk information vid sekundärkatalogisering.

För elektroniskt material, både e-tidskrifter och e-böcker, är bilden för närvarande inte lika enhetlig; bibliografiska poster för e-böcker registreras ibland endast i en eller flera lokala kataloger. För e-tidskrifter byggs och underhålls lokala förteckningar, ”tidskriftslistor”, som ligger vid sidan av LIBRIS. Den av KB nyligen inköpta portalprogramvaran är avsedd att användas som en nationell ingång till bl.a. e-tidskrifter som upphandlats i centrala avtal. Enskilda LIBRIS-bibliotek kan dessutom komplettera materialet i portalen med andra e-resurser.

Tack vare det kooperativa arbetet med registrering är LIBRIS en nationell samkatalog över både köpt, pliktlevererat och på annat sätt förvärvat material. Detta gör också att LIBRIS är den naturliga basen för fjärrlåneverksamheten.

Varje LIBRIS-bibliotek har ett eget biblioteksdatasystem med funktioner för katalogisering och låneverksamhet, samt i viss omfattning stöd för förvärv och ekonomisk planering. De har en egen bibliografisk databas (den lokala katalogen), som delvis har samma innehåll som LIBRIS centrala katalog, och ett eget låntagarregister.

Avgränsning.

Utredningen kommer att omfatta beräkningar av helhetskostnaden för LIBRIS och de lokala systemen, men kommer inte att gå in på finansieringsmodeller vid en eventuell nyordning.

Ansvar för utförandet.

Utredningen ligger inom BIBSAM:s ansvarsområde:

”BIBSAM:s huvuduppgift är att förbättra och effektivisera informationsförsörjningen till högre utbildning och forskning, främst genom att verka för

- a) att de svenska forskningsbibliotekens resurser används och utvecklas väl, och
- b) att tillgången till, och användningen av, information främjas.”

Översiktlig arbets- och tidplan.

Fas 1, första kvartalet 2005: Januari/februari intern förankring på KB.

Genomgång av tidigare studier och analyser av LIBRIS som lokalt system.

Benchmark-liknande studie av BIBSYS (Norge), California Digital Library och universiteten i Finland.

Förberedelse att göra pilotprojekt på Stockholms universitetsbibliotek med LIBRIS som lokal katalog.

Fas 2, andra kvartalet 2005: Kontakt med universitets och högskolebiblioteken (brevenkät);

insamling av synpunkter per post kombinerat med telefonkontakt;

identifiering av centrala problemområden: katalogiseringsflödena, fjärrlån, koppling till lokal låneverksamhet, icke-LIBRIS tillämpningar, förvärv, lokala webbtjänster, ...

Dialog (teknik, ekonomi) med några större och mindre universitets- och högskolebibliotek efter genomgång av enkätsvaren.

Minikonferens för diskussioner med bibliotek, slutet av maj.

Studieresa / konferenser: Joint Conference on Digital Libraries: Cyberinfrastructure for Research and Education (7-11 juni, Denver) <http://www.jcdl2005.org>

I anslutning till denna konferens görs besök på årsmötet för Special Libraries Association Annual Meeting 5-8 juni, Toronto, för att träffa leverantörer av bibliotekssystem. Föregås av e-post frågor till några leverantörer som VTLS, Innovative, Endeavor, så att de är förberedda på att bli utfrågade.

Fas3, medio juni – medio september: Sammanställningar, analyser, remisser, förslag/slutsatser.

Hearing eller annan form av presentation i andra hälften av september.

Fas 4, september/oktober: Avrapportering, resultatsspridning.

Projektorganisation.

Styrgrupp: Kjell Nilsson, KB (ordförande), Mats Herder, KB, Marianne Nordlander, Linköpings Universitetsbibliotek, Terje Höiseth, Luleå universitetsbibliotek, Catarina Ericson-Roos, Stockholms universitetsbibliotek.

Utredare: Mats Lindquist, KB

Referensgrupp: LIBRIS ledningsgrupp plus BIBSAM-rådet.

Arbetsgrupp: Göran Skogmar, Tomas Friberg, Pia Leth, alla KB, samt Ulf Kronman, Karolinska Institutets universitetsbibliotek – för djupanalyser av lokal webbintegration, fjärrlån, lokala lån, katalogisering och andra specifika frågor.

KB:s chefsråd hålls löpande informerad om projektets framskridande.

Resursbehov.

Kostnadsrubriker

Utredartid

Möteskostnader

Reskostnader

Konsultinsatser

Mer detaljerat

Utredartid 50% av heltid februari – oktober, dvs 4,5 månadsverken = 279.000

Resor för styrgruppen 4 möten à 6.000 = 18.000 SEK

Möteskostnader styrgruppen 3 möten à 3.000 = 9.000 SEK

USA-resa för utredaren 20.000 SEK

Resor för utredaren i Sverige 15.000 SEK

Resor för utredaren till Finland (Helsingfors) 6.000 SEK

Resor för utredaren till Norge (Trondheim) 6.000 SEK

Kostnader för en-dags hearing (i september) i Stockholm 5.000 SEK

Kostnader för en-dags hearing (i maj) i Göteborg 5.000 SEK

Systemtekniska utredningar, konsultinsats 100.000 SEK

Totalt: 463.000 SEK

2005-02-03/2005-02-07/2005-03-15MGL

Bibliotekschefernas svar på fråga (oktober 2005):

Hur angeläget är det att finna en ny systemlösning?

Är det något som måste göras de närmaste åren, eller kan det skjutas på framtiden?

HB¹: Systemet uppfyller i stort sett de behov man har i dagsläget, och förmodligen under en längre tid framöver, under förutsättning att dessa behov i huvudsak omfattar de traditionella verktygen för att bedriva biblioteksverksamhet.

Det finns redan idag andra behov av andra tjänster och funktioner, men det är tveksamt om dessa med nödvändighet måste - eller ens bör - vara integrerade i ILS, eller tillhandahållas av samma leverantör.

HKR: Vårt BOOK-IT system varar tills Libris-lokalt är klart.

HJ: Följer vi med i uppgraderingarna finns det nog ingen tidpunkt i sikte där systemets funktionella livslängd tar slut.

GIH: Systembyte är inte aktuellt. I nuläget ser det ut som om Mikromarc utvecklas så att vi kan följa med i uppgraderingarna även i framtiden istället för att byta system.

SUB: Det vore inte aktuellt om det inte vore för "Libris som lokalt system". Inget som måste göras de närmaste åren för SUB:s skull.

HH: Bara angeläget om det blir verkligt bra!

ORU: Det kan skjutas på framtiden. Vi ser inget behov alls för närvarande av en ny systemlösning.

DU: Inte angeläget. Kan mycket väl skjutas på framtiden.

RKH: Det vore önskvärt att se över nuvarande system och ev. byta inom de närmaste åren. ... Funktionellt skulle vi gärna byta system snarast.

GUB: Nej. Jag tycker inte det är särskilt angeläget med en ny central systemlösning just nu. Detta kan vi skjuta på framtiden (när den nu kommer) och kanske är det helt andra frågeställningar som skall prioriteras.

Som vi tidigare svarat på utvecklas GUNDA hela tiden i nya versioner - det finns brister, som vi behöver åtgärda och sakta kanske det sker, men det sker.

MAH: Vår bedömning är att nuvarande system funktionellt "håller" ca 3-5 år till, dvs. täcker de behov vi har av ett ILS-system. Här krävs också någon form av omdefinition av ILS - dvs. se var gränserna finns gentemot andra system som t ex LMS, utbildningsdatabaser.

¹ I bilaga 9, sidan 4 finns tabell över förkortningar som används för lärosätena.

SH: Som framgår av svaren på de följande frågorna står vi inte i begrepp att upphandla ett nytt system. Vi ser inte slutet på vårt nuvarande systems livscykel. Om vår situation liknar de flesta andras, vilket har antytts, skulle det räcka med en beredskap för en mer centraliserad lösning den dag några bibliotek önskar upphandla. I det läget vore det värdefullt med ett extra ekonomiskt incitament för konsortiebildning eller andra former av samverkan, centralisering. - - - Sammanfattningsvis kan man säga att vi i dagsläget inte kan se någon tidpunkt då vi "måste" byta. Situationen kan förstås ändras relativt snabbt.

BTH: Vårt system är relativt modernt och vi har inte känt behov av att byta för att systemet är "för gammalt". Svårt att avgöra hur det ser ut i framtiden, vi har inte funderat i termer av att vi "måste byta" system.

KIB: Om uppdateringar fungerar och är i fas med vad utvecklingen kräver klarar vi oss rätt bra i flera år framåt.

UMU: Eftersom den nuvarande systemlösningen ständigt utvecklas (såväl funktionellt som tekniskt) ser vi ingen tidpunkt då vi måste byta.

HTU: Känns inte särskilt angeläget, vi på HTU sitter inte i sjön utan håller på att uppgradera. Kan skjutas på framtiden, dock inte alltför långt fram.

(19 svar 2005-11-09)

Frågor om lokala databaser utanför Libris.

Hur många databaser har ni, som ligger utanför Libris? Vilket material täcker de? På vilken teknisk grund står de? Hur stora är dessa utanför-Libris databaser (antal poster)? Är det önskvärt att föra in dessa databaser i Libris? Finns det några särskilda svårigheter med att göra det?

	Vilket material täcker de (C- och D-uppsatser, äldre samlingar, specialsamlingar, ...)?	På vilken teknisk grund står de (SQL-databas, scannade kort/lappar, word- eller html-dokument, ...)?	Hur stora är dessa utanför Libris databaser (antal poster)?	Är det önskvärt att föra in dessa databaser i Libris? Finns det några särskilda svårigheter med att göra det?
BTH	1) Examensarbeten (finns i Uppsök) 2) Forskningsdokument (artiklar, avhandlingar och papers från konferenser)	Lotus Notes/Domino	2) 1.500	Tror inte att det är nödvändigt att få in 2) i LIBRIS. Samsökning är ett bättre alternativ. 1) Bör INTE in i Libris 2) Bör väl inte inordnas i Libris men "samordnas" med Libris och med andra liknande databaser i riket.
Chalmers	1) INCHANS: Inst.bibliotekens bestånd 2) CPL - Chalmers Publication Library (publiceringsdatabas)	1) MARC-poster 2) SQL-databas	1) ca 100.000 2) ca 1.000	Delar av Daleas innehåll skulle vara önskvärt att föra in i Libris. Exempelvis högskolans rapportserier. Uppsatserna i Dalea finns med i Uppsök 1) Om man så önskar går det att överföra lokalt inmatat material till LIBRIS. Svårighet kan uppstå då att ISBN saknas. 2) Kat -57 finns till viss del även i LIBRIS/GUNDA.
DU	Dalea: DU:s databas över forskningspublikationer och uppsatser	SQL-databas	1.200	
GUB	1) Visst material endast i lokala systemet (uppsatser, årsredovisningar mm). 2) 6 st inskannade kortkataloger	1) MARC-poster	2) Den största (kat. -57) är på mer än 700.000 blad.	
HB	Visst material endast i lokala systemet (kandidat- och magisteruppsatser, årsredovisningar, enstaka övrigt material).	MARC-poster	10.000	MatrI har katalogiserats utanför Libris pga önskemål om att det inte skall finnas i Libris. Det bör inte finnas några särskilda svårigheter med att föra in det i Libris.
HH	1) Uppsatsregister i FileMaker. 2) Uppsatser kommer att läggas in i en publikationsdatabas för vår högskola. 3) Vi har också ett samarbetsprojekt i länet: en Hallandsbibliografi som vi ska drifva	1) FileMaker 2) Dspace 3) FileMaker		Hallandsbibliografin skulle vi vilja att den blev en del i Libris

HJ	<p>1) Visst material endast i lokala systemet</p> <p>2) En del av vårt äldre bestånd saknas i Libris p.g.a. ett exporteringsfel 1997 vid byte av lokalt system</p> <p>3) Esmelit - en artikeldatabas inom ekonomiområdet</p> <p>4) Uppsatser registreras bara lokalt</p>	MARC-poster MySQL, Apache Webserver, PERL, mod_perl, XML, DOM, GNU EPrints	<p>1) 10.000</p> <p>2) 40.000</p> <p>3) 7.000</p>	<p>Ja, det kan vara önskvärt (dock inte uppsatserna). Eftersom många av posterna saknar ISBN kan matchning mot Libris vara ett problem.</p>
HKR	C- och D-uppsatser		402	<p>Nej, kommer att ingå i Uppsök Eventuellt en del av grätrycken. Men posterna är av bristande kvalitet och inte alltid katalogiserade enligt standard, så det kan bli problem.</p>
IHS	<p>Visst material endast i lokala systemet (specialarbeten, artiklar, grätryck, mm)</p> <p>1) Uppsatser: C och D registreras i vår katalog 5 år tillbaka, universitetet har separerat databas med alla uppsatser. Kommer i Diva under året.</p> <p>2) Edbergssamlingen – specialsamling med donation av Rolf Edberg.</p> <p>3) Mårbackasamlingen – en databas över biblioteket som finns på Mårbacka.</p>	MARC-poster	8.000	<p>Inga egentliga svårigheter – tidsaspekt. Mårbackasamlingen ingår ej i våra samlingar, kan vara separat. Edbergssamlingen är inte registrerad och vi har inga avsikter att göra det heller.</p>
KAU	<p>1) Tidskriftsdatabas med avtalsinformation</p> <p>2) Databaslista</p> <p>3) SweMed+ artikeldatabas</p> <p>4) E-böcker</p> <p>5) Länkdatabas, biomedicinska länkar</p> <p>6) Egenutvecklad Webb OPAC med hierarkisk sökning av MeSH-termer och beställningssystem för kunder som saknar lånekort</p> <p>7) Avhandlingsdatabas</p> <p>8) Pågående inscanning av gamla handskrivna katalogkort. (IPAC)</p>	<p>1) MARC-poster</p> <p>3) php/mysql</p>	<p>3) 5200</p> <p>1) 22.600</p> <p>2) 110</p> <p>3) 34.500</p> <p>4) 90</p> <p>5) 16.000</p> <p>7) 2.600</p> <p>8) 140.000 bilder</p>	
KIB				<p>Flera finns redan i Libris, men av olika skäl har man velat ha ett eget gränssnitt.</p>

KTHB	<p>1) Recodex, en förteckning över tekniska rapporter och dokument 2) Byggdoksamlingen. Byggdoks samling av fysiska objekt. 3) Beståndet hos ganska många institutions-, avdelningsbibliotek</p>	<p>1) MARC-poster 2) MARC-poster 3) MARC-poster</p>	<p>1) 80.000 2) 55.000 3) 37.000</p>	<p>1-2) Både önskvärt och inte alltför svårt. För 2) har vi redan fått ja från Libris, tidpunkt ännu ej bestämd. 3) Helt ogörligt. Man vill inte skylta med sina bestånd utåt.</p>
LiUB	<p>1) Elektroniskt publicerade ex-jobb och uppsatser som finns i DIVA 2) Visst material endast i lokala systemet (läromedel och ex-jobb)</p>		<p>2) 40.000</p>	<p>1) Borde inte innebära några problem?! 2) Måste överföras till Libris.</p>
LUB	<p>1) St. Laurentius digital manuscript library 2) Scripta – avhandlingsdatabas 3) Xerxes – uppsatser och examensarbeten 4) Kat – 57 delvis inscannad</p>			<p>Troligen inte önskvärt</p>
MAH	<p>MUEP, databas för elektronisk publicering; student- och forskningsarbeten</p>		<p>800</p>	<p>Viktigast att skapa möjligheter med överföring av posterna till Libris från MUEP i MARC21 format, inte att själva databasen ligger i Libris. Svårighet med t ex administrationsdelen, för publiceringen. Vi har för närvarande ingen databas</p>
MDH	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>..</p>	<p>utanför LIBRIS. Uppsatsdatabaser drifas av de enskilda institutionerna på högskolan. Vi kommer dock inom kort att ansluta oss till DIVA:</p>

<p>MIUN</p>	<p>1) Svenskt Pressregister (tidningsartiklar 1904-06) 2) Visst material endast i lokala systemet 3) På en av våra orter finns en samling C och D-uppsatser 4) En samling äldre skolplanscher samt en samling aktuella läromedel, mycket förenklat kat. 5) I lokala systemet finns ett stort antal poster ägda av folkbiblioteket, hämtade ur BURK. 6) Ett fåtal poster typ skåp, nycklar och grupprum.</p>			<p>1) MIUN har fört diskussioner med Libris om införlivande i Libris. 2) P ga tidsbrist har valts ett enklare sätt att hantera dessa samlingar, har inte funnits några skäl att de ska finnas i Libris. 3) MIUN planerar att ansluta sig till DIVA, så uppsatser kommer i framtiden att hanteras där. 5) Folkbiblioteket i Härnösand har behållit import från BURK på vissa typer av poster på folkbiblioteksriktat material pga att de inte funnits att tillgå i Libris. Det finns ingen möjlighet att lägga in dessa i Libris, varken retrospektivt eller löpande eftersom detta skulle vara mycket resurskrävande.</p>
<p>ORU</p>	<p>1) Viss material endast i lokala systemet 2) Databas för studentuppsatser. Posterna exporteras sedan till Voyager. Men i och med Örebro universitets deltagande i DIVA kommer denna att avvecklas gradvis framöver. 3) Digitaliseringsprojekt av kokböcker. 4) Visdatabas.</p>	<p>1) MARC-poster 2) MySQL 3) MySQL 4) MySQL</p>	<p>3) 100 4) 10.000</p>	<p>Det kommer alltid finnas behov av lokala databaser. I takt med att vår uppsatsdatabas fasas ut och DiVA implementeras för alla institutioner vid Örebro universitet så hoppas vi på interoperabilitet med framtida LIBRIS lösningar. Export av poster till marc-xml eller marc-21 borde göra det möjligt att föra in även de gamla uppsatserna om man skulle önska det. Men, det är inte nödvändigt. Vi tror kanske mer på att göra lokala databaser sökbara via samsökningsprojekt som SAMSÖK än att nödvändigtvis inkludera allt i LIBRIS.</p>

PHS	<p>1) Visst material endast i lokala systemet (polisära specialarbeten, examensarbeten, internt material, JO-beslut)</p> <p>2) Planer finns på att lägga in en specialsamling</p>			<p>En del av vårt material är inte avsett för allmänheten och därför ska det heller inte in i Libris</p> <p>Vi skulle gärna se att systemen kunde integreras och övergå till ett nationellt system. Vet inte i nuläget om det finns några särskilda svårigheter för vår del. Samsök kan bli lösningen för tidskrifter och e-resurser. Vad gäller det lite udda materialet i Millennium så måste det föras över till ett centralt system om vi inte längre har något lokalt. Alternativet att implementera ett litet lokalt system för att hantera lån av t ex datorer känns inte attraktivt.</p>
RKH	<p>Visst material endast i lokala systemet (C-upsatsar och en del äldre material)</p> <p>1) Visst material endast i lokala systemet (studentupsatsar (B,C,D), objekt som t ex bandspelare, diskettstationer, bärbara datorer, kameror etc, samt bokningsobjekt i form av grupprum)</p> <p>2) En lokal tidskriftsdatabas</p> <p>3) Databas över elektroniska resurser (fulltext och referensdatabaser)</p>			
SH				
SUB	<p>1) KVAB: äldre samlingar</p> <p>2) DiVA: nyare</p> <p>1) Vår småtrycks katalog</p> <p>2) Vår äldre alfabetiska katalog</p> <p>3) En specialsamling: Östergren. Inscannad handskriven katalog, sökbar via register på vart tionde kort</p> <p>4) Under uppförande: databas över vårt digitaliserade material. Vi scannar in äldre, värdefull litteratur i ett tämligen nystartat projekt.</p>	<p>1) SQL + scannade kort</p> <p>2) e-dokument</p>		<p>Det man vill föra in i Libris är väl det som man nu bara har i lokala systemet (dvs inte i utomliggande baser). Om man velat ha uppgifterna samlade, så hade man gjort det redan i det lokala systemet.</p>
UMU				<p>1) Ej aktuell för Libris pga materialets art</p> <p>2)-3) Om vi hade tid/pengar skulle materialet absolut finnas i Libris.</p> <p>4) Behöver ej föras över till Libris, eftersom posterna registreras även där</p>

<p>UUB</p>	<p>1) Katalog -62 med 800 000 skannade blad innehållande flera titlar per blad (klart 2006) 2) Handskriftskataloger, som Waller (autografer), Bruno (brev)</p>		<p>1) 800.000</p>	<p>De bibliografiska posterna i Katalog -62 finns även delvis i LIBRIS (med eller utan beståndspost för UUB) genom retrospektiv katalogisering. Den inskannade katalogen kommer att vara kopplat till låntagarregistret i DISA.</p>
-------------------	---	--	-------------------	---

Frågor om lånehanteringen: Kraven på lånesystemen/modulerna varierar från bibliotek till bibliotek. Hur många materialkategorier, användarkategorier, kalendariska undantag (jul, sommar, etc) används i ert system? Sätter systemet någon gräns, eller har de lokala behoven kunnat styra?

	Hur många materialkategorier används?	Hur många användarkategorier används?	Hur många kalendariska undantag (jul, sommar, etc) används?	Sätter systemet någon gräns, eller har de lokala behoven kunnat styra?	Övrig kommentar
BTH	Så många som vi behöver	Så många som vi behöver	Så många som vi behöver	Vi upplever inte att systemet begränsar oss, utan vi kan skapa och använda så många kategorier som vi behöver	
Chalmers	Teoretiskt möjligt är 255 st.	Teoretiskt möjligt är 255 st.	Dessa sätts "dag-för-dag", utan någon antalsbegränsning	Millenniums uppsättning av kategorier tillräckligt för våra behov. Systemet sätter alltså överallt någon form av gräns, men dessa gränser är så väl tilltagna att vi inte haft några problem	Skall ett stort antal bibliotek använda samma "parameterrymd" blir naturligtvis kraven mycket större.
DU	9	6	Allt från heldagar till minutnivå	Systemet sätter ingen gräns utan lokala behov har kunnat styra.	
GUB	22	40	Kalendariska undantag förekommer.	Systemet tillåter ett stort antal kategorier och koder.	Har även 190 lok.koder och 7 bibliotek.
HB	Vi använder oss av finfördelade kategorier, både vad gäller material och användare (inga statistiska kategorier, men möjligheten finns)		Inga gränser, lokala behov styr.	Systemet sätter i princip ingen gräns i något av fallen.Lokala behov har kunnat styra.	
HH	3	4	Inga.		
HJ	Samlingar: 23 Exemplarstatus: 7	Låntagarstatus: 9 Låntagartyper: 26	Ca 30	Vårt lokala system sätter ingen gräns för hur många uppdelningar som kan göras, våra behov har styr. Det är dessutom under ständig förändring: nya kategorier tillkommer och en del tas bort allt eftersom behov uppstår.	11 st logiska databaser används.
HKR		"Oändligt" antal		Ingen gräns	
IHS	Ca 20	Ca 30	I kalendern kan vi markera stängda dagar som vi vill.	Mikromarc har inte satt någon gräns, utan våra behov har styr.	

KAU	20 (teoretisk gräns 255)	20 (teoretisk gräns 255)	Vi använder oss av möjligheten att lägga in "stängda dagar" på datum då vi inte vill ha återlämning, t ex helgdagar och jullovs. Möjlighet finns också att använda sig av t ex sommarlån genom att sätta återlämningsdatum till visst kalenderdatum. Används ej bl a pga problem med omlån.	Våra lokala behov har i stort sett blivit tillgodosedda. Några undantag är bl a att vi önskat bättre integration med fjärrlånemodulen, för att text administrera omlån av fjärrlån, samt att vi ibland önskat andra reservationsregler för distansstudenter.	19 olika låneregler finns.
KIB	25 (teoretisk gräns 255)	53 (teoretisk gräns 255)	Stängda dagar i systemet reglerar förfallodatum, beräkning av förseningsavgift samt generering av kundmeddelanden.		Lånetider bestäms antingen genom att varje materialtyp/kundtyp ges ett visst antal dagar eller beräknas till ett särskilt datum med hjälp av den Julianska kalendern.
KTHB	10	60 (teoretisk gräns 255)	100 (stängda dagar, sommarlån, jullån)	Här finns egentligen inga gränser hos systemet, utan det är i görligaste mån uppsatt efter lokala behov.	Antal materiaalkategorier, användarkategorier och antal möjliga kalenderundantag är ett trubbigt instrument för att avgöra funktionalitet i ett lånesystem. Begränsningen ligger inte i vad systemet klarar utan i att man riskerar att få en oöverskådlig och komplicerad lånepolitik om man använder väldigt många olika parametrar.
LIUB	16	9	Utan gräns. Kan också ha separata kalender för varje bibliotek/biblioteksdel.	De lokala behoven styr helt.	

LUB	27	39	Finns 33 bibliotek med olika önskemål vad beträffar jul och sommarlån			Dessutom används: 17 st 'item type' 51 st 'branch location codes' 30 st 'loan rules'
MAH	13	10			Stor flexibilitet för att kunna anpassa till lokala behov. Vi har inte upplevt att systemet sätter några gränser för vilka kategorier eller kalendariska undantag vi kan använda.	
MDH					MIUN:s situation kräver mycket stor flexibilitet från systemet. Vi kan väl säga att systemet hanterar denna komplexa situation, om än inte fullt ut som vi skulle vilja.	Folkbiblioteket har dessutom egna materialkategorier och låntagare – ungefär lika många som Mittuniversitetet. Detta behövs bl a för uttag av mer detaljerad statistik till SCB.
MIUN	Ca 20	Ca 10	Kalendariska undantag finns naturligtvis för helger och lov, dessutom har vi ofta flera varianter inom vårt system på öppethållandetider		Alla är anpassade för lokala behov och det finns ingen begränsning i systemet för hur många man kan ha.	Dessutom finns: ca 20 statistiska kategorier
ORU	Ca 30	Ca 20		Ca 30	Systemet har många gränser vilket innebär kreativa lösningar hos oss som är systemansvariga för att få den funktionalitet vi efterfrågar.	
PHS	3-4 olika "enheter" som styr lånevillkor för material	13	Vi använder en kalender för just jul- och sommaruppehåll (eller andra helger vid behov).		Vi har i systemet varit tvungna att lägga upp flera användarkategorier. För att styra lånevillkor har vi varit tvungna att specificera dessa kategorier till varje materialkategori som används för utlån.	
RKH	4	30	Vi använder oss av kalenderstyrda lån under lov och dagar då biblioteket har stängt.			

SH	14	51	Stängda dagar samt öppettider för varje dag kan sättas.	I dessa avseenden sätter systemet knappast några gränser. Lokala behov har kunnat styras.	Att vi har så många användarkategorier förklaras av att vi använder samma system som KIB, här har räknats det totala antalet i systemet.
SUB	35	16	4	Ingen gräns	
UMU	20	45	Vi använder kalendariska undantag för beräkning av lånetider	De lokala behoven styr.	Dessutom finns: 190 lokaliseringsskoder 16 biblioteksenheter = avhämtningsställen
UUB	24	42			Matrisen Lokalisering + låntagare + materialkategori styr låneregler, bl a möjligheten till s.k. långlån (30 dgr vid kö, annars 180/365 dgr)

Användning av förvärvsmodulen				inkomna svar 2005-10-24			
Fråga: I hur stor utsträckning använder ni förvärvsmodulen i ert ILS?							
Bibliotek	Använder	Använder inte	Beställn.	Bevakn. Reklammat.	Rapporter Ny-listor	Budget uppföljn.	EDI Fakturer.
BTH		X					
GIH		X					
HKR		X					
PHS		X					
UUB		X					
Chalmers	X		X	X			
GUB	X		X	X		X	X
HB	X		X	X		X	
HHS	X		X	X			
HIK	X 25%		X	X			
HJ	X		X	X		X	
KAU	X		X	X		X	
KIB	X		X	X			
LHS	X 30-40%		X	X			
LIU	X 95%		X	X	X	X	
LUB	X (på UB)						
MAH	X		X				X på gång
ORU	X		X	X	X	X	X
SH	X 95%		X	X	X	X	
SUB	X					X	
UMU	X		X	X		X	X

Användning av periodikamodulen			inkomna svar 2005-10-24			
Frågan: I hur stor utsträckning används periodikamodulen?						
Bibliotek	Använder	Använder inte	Registrera häften	anmärkning	Reklamationer	Beställn.
BTH		X				
GIH		X				
LHS		X				
PHS		X				
Chalmers	X		X	c:a 770 titlar		
GUB	X		X			
HB	X		X	de flesta sv. + ngra utländska	X	X
HHS	X		X			
HIK	X 50%		X	utom Fast-tjänsten	X	
HJ	X		X	end c:a 10%		
HKR	X		X			
KAU	X		X		X	
KIB	(X)		(X)	upphör 2006		
LIU	X 98%		X	rekl ej plikt, gåva	X	X
LUB	X 85%			vid 33 bibliotek		
MAH	X 60%		X			
ORU	X		X		X	X
SH	X		X	fullt ut	X	X
SUB	X		X	mindre del, främst svenska. Anlitar Swets Fast		
UMU	X		X	ej pliktex	X	
UUB	X		X			

Bilaga 8

Namn	År	Tryck Band Bestånd	Lokala Lån Hemlån Initiala	Lokala Lån Hemlån Omlån	Studenter FTE
Kungl. biblioteket	2004	3 967 770	22 608	6 054	
Lunds universitets bibliotek	2004	6 107 729	335 200	213 456	27 972
Uppsala universitetsbibliotek	2004	5 285 321	196 565	38 600	21 347
Göteborgs universitetsbibliotek	2004	2 531 120	420 987	193 481	26 069
Stockholms universitetsbibliotek	2004	2 386 093	277 125	816 962	24 205
Umeå universitetsbibliotek	2004	1 219 756	228 538	1 226 909	16 746
Kungl. Tekniska högskolans bibliotek	2004	858 850	61 134	31 414	12 368
Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket	2004	742 901	89 354	290 565	5 851
Linköpings universitetsbibliotek	2004	694 184	779 884		18 232
Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek	2004	689 457	39 945	79 553	3 341
Chalmers bibliotek	2004	504 342	43 304	25 884	8 460
Örebro universitetsbibliotek	2004	296 809	116 712	314 086	9 733
Luleå universitetsbibliotek	2004	272 340	136 920	330 969	8 481
Högskolan på Gotland, Almedalsbiblioteket	2004	222 187	252 070	56 026	1 974
Växjö universitetsbibliotek	2004	221 942	98 651	80 765	8 337
Mitthögskolans bibliotek	2004	208 855	112 366	138 513	8 124
Högskolan i Jönköping. Biblioteket	2004	207 938	76 494	69 552	7 053
Handelshögskolan i Stockholm. Biblioteket	2004	200 746	16 370	34 802	1 321
Karlstads universitetsbibliotek	2004	182 964	131 941	211 574	8 864
Malmö högskola. Bibliotek och IT	2004	159 000	182 900	401 090	10 735
Försvärshögskolan UI (Anna Lindhbiblioteket)	2004	151 149			375
Högskolan i Borås. Biblioteket	2004	150 227	52 461	37 388	5 330
Högskolan Dalarna. Biblioteket	2004	143 000	148 161		5 219
Södertörns högskolebibliotek	2004	120 520	100 485	223 500	7 057
Högskolan i Skövde. Biblioteket	2004	106 180	32 766	28 316	4 307
Högskolan i Kalmar. Biblioteket	2004	105 640	25 012	5 961	6 395
Högskolan Kristianstad. Biblioteket	2004	98 303	54 433	90 826	5 623
Mälardalens högskolas bibliotek	2004	96 629			8 862
Högskolan Trollhättan/Uddevalla. Biblioteket	2004	93 426	55 732	17 376	4 443
Lärarhögskolan i Stockholm. Biblioteket	2004	89 377	69 958	147 301	6 602
Högskolan i Gävle. Biblioteket	2004	85 158	89 127		6 313
Högskolan i Halmstad. Biblioteket	2004	77 520	45 413	28 679	5 396
Konstfacks bibliotek	2004	60 000	10 407	6 698	623
Idrottshögskolans (GIH) bibliotek	2004	56 200	9 719	10 417	515
Blekinge Tekniska Högskola. Biblioteket	2004	42 569	27 613	27 463	3 121
Polishögskolans bibliotek	2004	41 419	9 459	4 809	1 000
Röda Korsets Högskola. Biblioteket	2004	9 400	7 711	4 270	420
Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap. Bi	2004	8 000	3 000	-	48
Kungl. Konsthögskolan. Arkitekturskolans bibli	2004				55
Totalt		28 495 021	4 360 525	5 193 259	300 917

Fjärrutlån Totalt Hemlån Initiala	Fjärrutlån Totalt Hemlån Omlån	Fjärrutlån Totalt Kopior	Studenter FTE	
6 156	1 255	2 157		Kungl. biblioteket
22 551	764	10 854	27 972	Lunds universitets bibliotek
26 389	-	6 923	21 347	Uppsala universitetsbibliotek
24 430	4 618	8 479	26 069	Göteborgs universitetsbibliotek
18 084	-	4 542	24 205	Stockholms universitetsbibliotek
18 717	11 347	5 222	16 746	Umeå universitetsbibliotek
4 506	487	5 437	12 368	Kungl. Tekniska högskolans bibliotek
5 058	7 526	32 272	5 851	Karolinska Institutet Universitetsbiblioteket
14 543		4 599	18 232	Linköpings universitetsbibliotek
3 900	1 715	7 183	3 341	Sveriges lantbruksuniversitets bibliotek
4 414	2 294	3 998	8 460	Chalmers bibliotek
7 908	10 024	1 541	9 733	Örebro universitetsbibliotek
9 546	8 298	1 048	8 481	Luleå universitetsbibliotek
			1 974	Högskolan på Gotland, Almedalsbiblioteket
4 887		1 093	8 337	Växjö universitetsbibliotek
5 989	3 155	2 562	8 124	Mitthögskolans bibliotek
7 799	3 582	377	7 053	Högskolan i Jönköping. Biblioteket
1 970	1 634	534	1 321	Handelshögskolan i Stockholm. Biblioteket
7 475	1 813	1 350	8 864	Karlstads universitetsbibliotek
3 849	2 111	703	10 735	Malmö högskola. Bibliotek och IT
		8	375	Försvarshögskolan UI (Anna Lindhbiblioteket)
3 855	572	1 565	5 330	Högskolan i Borås. Biblioteket
2 372	-	84	5 219	Högskolan Dalarna. Biblioteket
3 252	1 383	834	7 057	Södertörns högskolebibliotek
1 673	337	85	4 307	Högskolan i Skövde. Biblioteket
1 915	-	844	6 395	Högskolan i Kalmar. Biblioteket
2 594	3 101	536	5 623	Högskolan Kristianstad. Biblioteket
2 728			8 862	Mälardalens högskolas bibliotek
2 348		506	4 443	Högskolan Trollhättan/Uddevalla. Biblioteket
2 564	2 356	280	6 602	Lärarhögskolan i Stockholm. Biblioteket
1 833	621	574	6 313	Högskolan i Gävle. Biblioteket
3 011		572	5 396	Högskolan i Halmstad. Biblioteket
467	88	7	623	Konstfacks bibliotek
507	98	410	515	Idrottshögskolans (GIH) bibliotek
1 203	638	-	3 121	Blekinge Tekniska Högskola. Biblioteket
1 118	757	135	1 000	Polishögskolans bibliotek
122	67	55	420	Röda Korsets Högskola. Biblioteket
-	-	225	48	Nordiska högskolan för folkhälsovetenskap. Biblioteket
			55	Kungl. Konsthögskolan. Arkitekturskolans bibliotek
229 733	70 641	107 594	300 917	

LIBRIS som lokalt system
Sammanställning av enkätsvar

Jakob Harnesk
Harnesk Information
Januari 2006

Innehållsförteckning

Inledning och bakgrund	3
Förkortningar	4
Redovisning av utvalda frågeställningar	5
A. Fråga till bibliotekscheferna	5
”...så vill jag be Dig som ytterst ansvarig för biblioteksverksamheten vid lärosätet att kortfattat beskriva vad Din vision för ”Libris som lokalt system” är - vad är det för önskemål eller behov som ett gemensamt system skulle tillfredsställa?”	
B. Fråga till systembibliotekarierna	8
Används det lokala bibliotekssystemet i specialtillämpningar (som det inte är lämpligt att lägga in i ett nationellt system)? T.ex. koppling till databas över anställda, eller budgetsystem.	
C. Fråga till systembibliotekarierna	10
Vilka är de senaste utvecklingsprojekten ni gjort för ert bibliotekssystem? T.ex. specialrutiner för avisering av nyförvärv, ... rutiner för självbetjäning av låntagarnas egna uppgifter i låntagarregistret, ... Syftar utvecklingsprojekten oftast till bättre administrativa rutiner, eller är de riktade direkt till låntagarna?	
D. Scenariofråga till systembibliotekarierna	14
Vad ser ni som den största tekniska svårigheten med ett centralt system (Bibsys-liknande)?	
E. Scenariofråga till systembibliotekarierna	16
UH-bibliotekens elektroniska tjänster – ett nytt landskap ...bibliotekssystem som omfattar alla dessa funktioner?	
F. Scenariofråga till systembibliotekarierna	18
Hur vill ni svara på följande: Om vi skall överge ett eget system till förmån för ett centralt, så måste	

Inledning och bakgrund

Som ett led i Kungl. bibliotekets förstudie om Libris som lokalt system har under 2005 två olika enkäter distribuerats. Den ena riktade sig till cheferna vid Sveriges universitets- och högskolebibliotek, den andra till systembibliotekarierna vid dessa bibliotek.

I föreliggande sammanställning redovisas svaren på en av de frågor som riktades till bibliotekscheferna, samt ett urval av de frågor som riktades till systembibliotekarierna.

Den förstnämnda frågan besvarades av 22 bibliotekschefer under våren 2005, medan de andra frågorna besvarades av 24 systembibliotekarier under hösten 2005. Till större delen överlappar biblioteken, som dessa personer representerar, varandra. Vilka bibliotek som besvarat respektive enkät framgår av tabellen på nästa sida.

Universitets- och högskolebiblioteken har sammantaget lagt ned ett omfattande arbete på att besvara frågorna. Det samlade svarsmaterialet uppgår till närmare 100 A4-sidor. Föreliggande bilaga är ett försök att göra det insamlade materialet överskådligt, genom att lyfta fram svaren på vissa prioriterade frågeställningar och analysera dessa närmare. Prioriteringen av frågor har gjorts i samråd utredaren Mats Lindquist, KB.

Två av de frågor som besvarats av systembibliotekarierna redovisas i tabellform, i anslutning till övriga tabeller i förstudien (bilaga 4 och 5).

Vid läsningen av sammanställningen bör man ha i åtanke att den typ av öppna frågor som använts kan ha till följd att den som svarar utelämnar vissa saker som ter sig självklara. Det faktum att endast ett fåtal bibliotek kommenterar en viss funktion eller liknande kan ofta betyda att andra bibliotek tagit den för given och därför inte nämnt den.

Förkortningar

Förkortning	Lärosäte	Besvarat fråga till bibliotekschefer	Besvarat enkät till systembibliotekar.
BTH	Blekinge Tekniska Högskola	X	X
Chalmers	Chalmers	X	X
DU	Högskolan Dalarna	X	X
GU	Göteborgs universitet		X
HB	Högskolan i Borås	X	X
HH	Högskolan i Halmstad	X	X
HHS	Handelshögskolan i Stockholm	X	
HIG	Högskolan i Gävle	X	
HIK	Högskolan i Kalmar	X	
HJ	Högskolan i Jönköping		X
HKR	Högskolan Kristianstad	X	X
HTU	Högskolan Väst	X	
IHS	Idrottshögskolan (GIH)		X
KAU	Karlstads universitet		X
KIB	Karolinska institutet		X
KTHB	Kungl. tekniska högskolan	X	X
LHS	Lärarhögskolan i Stockholm	X	
LiUB	Linköpings universitet		X
LTU	Luleå tekniska universitet	X	
LUB	Lunds universitet		X
MAH	Malmö högskola	X	X
MDH	Mälardalens högskola	X	X
MIUN	Mittuniversitetet	X	X
ORU	Örebro universitet	X	X
PHS	Polishögskolan	X	X
RKH	Röda Korsets högskola		X
SH	Södertörns högskola	X	X
SLU	Sveriges lantbruksuniversitet	X	
SUB	Stockholms universitet		X
UMU	Umeå universitet	X	X
UUB	Uppsala universitet	X	X
Totalt antal		22	24

Redovisning av utvalda frågeställningar

A. Fråga till bibliotekscheferna

"...så vill jag be Dig som ytterst ansvarig för biblioteksverksamheten vid lärosätet att kortfattat beskriva vad Din vision för "Libris som lokalt system" är - vad är det för önskemål eller behov som ett gemensamt system skulle tillfredsställa?"

Denna fråga distribuerades till cheferna för Sveriges universitets- och högskolebibliotek under våren 2005. Därmed skiljer sig frågan från övriga frågor i denna sammanställning, som ju besvarats av systembibliotekarier under hösten 2005. Totalt besvarade 22 bibliotekschefer frågan.

Att svaren till sin natur är "visionära" gör att de är svårare att gruppera än övriga svar i denna sammanställning. Ett försök till systematisering görs nedan.

1. Definition av "Libris som lokalt system"

Tre av de bibliotekschefer som besvarat enkäten diskuterar definitionen av "Libris som lokalt system". Menar man en "Bibsys-lösning", där dagens Libris kompletterats med lånerutiner, eller menar man en centralt placerat men lokalt system, skiljt från Libris, frågar sig exempelvis *HB*.

Även *HJK* är inne på samma tankesätt och identifierar två tänkbara varianter på Libris som lokalt system. I den ena varianten har biblioteken en gemensam katalog och OPAC, men lånerutiner och förvärvssystem sköts lokalt. I den andra varianten är allt centraliserat till Libris, inklusive ett gemensamt låntagarregister.

MIUN beskriver visionen av LIBRIS med hjälp av två "extremvarianter", med tänkbara hybridformer dem emellan. I den ena varianten är Libris ett "monolitiskt system", där allt är centraliserat. I den andra varianten är Libris en "plattform där för varje modul varje bibliotek gör sin egen implementering".

2. Användarperspektivet

Vad beträffar de stora vinsterna och fördelarna med Libris som lokalt system, utgår ett antal av bibliotekscheferna från användarperspektivet, i första hand studenternas perspektiv.

Exempelvis ser *DU* fram emot ett gemensamt låntagarregister, där alla antagna studenter automatiskt skulle få lånekort på alla universitets- och högskolebibliotek. Flera andra (*HH, HIG, HKR, MAH, ORU, PHS och SLU*) tar upp fördelen med att kunna erbjuda ett enhetligt gränssnitt till användarna, så att dessa känner igen sig. *BTH* anser att utgångspunkten för utvecklandet av ett nytt system skall vara användarnas behov.

I *UMU:s* vision är den gemensamma katalogen "guldgruvan som man måste bygga utvecklingen på. Katalogen är lättanvänd, intuitiv och har många

finesser under ytan.” Från den lättanvända katalogen, där det tydligt visas var användaren befinner sig, finns sömlösa kopplingar till låntagarregister, lånetransaktioner, exemplarposter och lokalt tillgängliga e-resurser.

3. *Det interna perspektivet*

Ett antal bibliotekschefer utgår från ett internt perspektiv när de formulerar sin vision. Komponenter här är exempelvis förenklade rutiner och arbetssätt, sänkta kostnader och effektivare fjärrlånehantering.

Kostnadsaspekten tas upp av ett antal (*HH, HIG, HKR, HTU, KTHB, LTU, SH SLU och UUB*) bibliotekschefer. Det framgår dock inte alltid tydligt av svaren om man avser kostnader för investeringar eller kostnader för löpande drift. I begreppet ”minskade kostnader” räknas här även förenklade, eller eliminerade, upphandlingar, arbete med kravspecifikationer som bortfaller etc. *HKR* sammanfattar sin ståndpunkt: ”*En ekonomisk vinst, inga kravspecifikationer och upphandlingar.*” *LTU* vill helst slippa driften av ett lokalt system.

KTHB motiverar sin vision om sänkta kostnader på följande sätt: ”*att avsevärt SÄNKA bibliotekets löpande kostnader för att använda ett biblioteks-datasystem: Främst genom att minska behovet/beroendet av lokalt systemstöd/kompetens på ett enskilt bibliotek, samt därutöver effektivisera biblioteksrutiner som är gemensamma för ett flertal bibliotek*”.

Förutom den direkta kostnadsaspekten tar flera bibliotekschefer (*BTH, HH, HHS, HIG, LTU, SLU*) också upp möjligheten till att ett nytt system kan innebära förenklade arbetssätt för personalen samt ett mer effektivt arbetssätt. Exempelvis hoppas *HIG, PHS* och *SH* på att man bara ska behöva förhålla sig till ett system för inmatning av bibliografiska data och inte behöva lägga in sitt bestånd i två olika system. *BTH, DU* och *SH* tar båda upp en förenklad fjärrlånehantering i sina visioner.

LTU och *UUB* menar båda att dagens modell för samkatalogisering fungerar bra och vill därför i sin vision fokusera på OPAC:en (*LTU*) respektive lånerutinerna (*UUB*).

4. *Det övergripande perspektivet*

Några av bibliotekscheferna formulerar sig mer allmänt och övergripande i sina svar. *Chalmers* menar exempelvis att, under förutsättning e-tidskrifterna hanteras av Libris-portalen, det nya Libris ”*utnyttjar existensen av den centrala Libris-databasen och till den knyter behövliga funktioner för hantering av lån, fjärrlån och monografiförvärv, plus kopplade statistikrutiner*”. Liknande synpunkter framförs av *HHS*.

MDH framför att ”*förutsättningarna för att bygga upp en stark infrastruktur på biblioteksområdet bli mycket större. Ekonomiska och personella resurser skulle kunna satsas på att stärka bibliotekets roll på det egna lärosätet*”.

5. Teknik

Ett par av bibliotekschefer tar upp olika tekniska aspekter i sina svar. Exempelvis anser *UMU* i sin vision att ”man satsat på den absolut modernaste tekniken, i dag webbaserad, med beredskap och möjlighet att övergå till den nya – ja vad – när den kommer. Ett lokalt Librissystem kräver i min vision inte installation och uppgradering av Windowsklienter.” Även *DU* är inne på ett ”klientfritt” Libris och ser framför sig ett helt webbaserat system.

HKR anser att det nya systemet skall vara moduluppbyggt och öppet.

6. Risker

Ett par av bibliotekscheferna ger uttryck för vissa farhågor i sina svar. *HB* anger exempelvis att man är skeptisk till en lösning som innebär egenutveckling av programvara. *HH* anför att det finns risker för att systemet inte blir tillräckligt flexibelt för att kunna anpassas lokalt och att kreativiteten riskerar att hämmas om det går för långsamt att påverka.

7. Övrigt

Innehållet berörs kortfattat av *UMU*, som anser att Open Access-resurser bör bli mer synliga jämfört med i dag.

Ett par av bibliotekscheferna (*HTU*, *HHS*) ser i sitt svar möjligheten att skapa en stark påtryckningsgrupp gentemot leverantören.

DU föreslår att systemet skall finnas i två versioner: ett avancerat för större bibliotek och en light-variant för mindre.

En bibliotekschef tar upp vad som kan nedprioriteras, nämligen *Chalmers*, som anser att i ett nytt Libris kan periodikafunktionen undvikas, eftersom den dels är komplicerad, dels mindre intressant.

B. Används det lokala bibliotekssystemet i specialtillämpningar (som det inte är lämpligt att lägga in i ett nationellt system)? T.ex. koppling till databas över anställda, eller budgetsystem.

Ett flertal av biblioteken anger att det finns sådana kopplingar, och många påtalar vikten av att dessa kan fortsätta att fungera. Svaren grupperas nedan efter de olika kopplingar till externa system, databaser och tillämpningar som angetts.

1. *LADOK och övriga databaser med personuppgifter*

Ett antal bibliotek (*BTH, Chalmers, HB, HJ, GUB, HH, LiUB*) anger här att man importerar information från LADOK och högskoleinterna personal- eller studentdatabaser. Det rör sig om personuppgifter som används för att man uppdatera bibliotekens låntagarregister. Inget bibliotek anger att man exporterar låntagaruppgifter till externa system av det här slaget.

Ytterligare ett antal bibliotek (*DU, MDH, MIUN, PHS*) anger att en koppling till LADOK och högskoleinterna personaldatabaser är planerad. Ytterligare några bibliotek (*KAU, MAH*) anför att en LADOK-koppling är önskvärd.

MAH anför vidare att förutom LADOK kan en koppling till SPAR vara önskvärd.

ORU påtalar vikten av att det måste finnas ”beredskap för krav på säkerhet från externa system (t ex certifikat, eller Ladok)”.

2. *Inloggning, autentisering, proxy*

En annan vanlig tillämpning är att uppgifter ur de lokala systemen används för olika typer av inloggningar, exempelvis till publika datorer eller för access till licensbelagda e-resurser via en proxy-lösning.

Chalmers anger att uppgifter ur låntagarregistret exporteras dagligen och används som bas för accesskontroll. Detta behov kan komma att bortfalla när man kan ”använda högskolans datorkonto för motsvarande accesskontroll”, men det kommer fortfarande att finnas behov när det gäller inloggning till publika datorer för låntagare som inte hör till högskolan.

Övriga bibliotek som anger att man använder låntagaruppgifter för den här typen är *KAU, KTHB, MIUN, ORU, SH, GUB, och LIUB*.

3. *Bokningssystem*

En tredje tillämpning är att uppgifter ur de lokala systemen överförs till olika former av lokalbokningssystem. *KAU, KIB, KTHB, SUB* har angett denna tillämpning. *SH* anger att man använder sitt lokala systems bokningsmodul, och ställer sig undrande till om sådan kan ses som en självklarhet i ett nationellt system.

4. Övriga kopplingar

Två bibliotek (*HB* och *SUB*) anger att man använder sig av kopplingar till SAGA-systemet.

Chalmers använder en ”specialrutin där uppgifter ur fjärrlånefilen och låntagarfilen förs över till en Access-databas för vidare bearbetning”.

KTHB har skapat en ”lokal tillämpning för inmatning av fjärrlån, inskrivna genom den nya tjänsten på Libris Låntagarbeställningar”.

Vidare använder *GUB* låntagaruppgifter för verifiering vid beställning ur inskannade kataloger.

MIUN anför att man ser en koppling till högskolans ekonomisystem Agresso som önskvärd.

Ytterligare exempel på externa kopplingar som anges av *SUB* är omlån via telefon samt campuskort.

5. Kopplingar saknas

Fyra bibliotek (*HKR*, *IHS*, *LUB*, *RKH*) anger att det inte finns några kopplingar till externa system. Ett bibliotek har inte besvarat frågan.

C. Fråga till systembibliotekarierna

Vilka är de senaste utvecklingsprojekten ni gjort för ert bibliotekssystem? T.ex. specialrutiner för avisering av nyförvärv, ... rutiner för självbetjäning av låntagarnas egna uppgifter i låntagarregistret, ...

Syftar utvecklingsprojekten oftast till bättre administrativa rutiner, eller är de riktade direkt till låntagarna?

Denna fråga har genererat ett stort antal svar och ett stort antal exempel på genomförandet av större eller mindre utvecklingsprojekt.

Inledningsvis kan sägas att det finns en skiljelinje mellan de bibliotek som väljer att genomföra utveckling på egen hand och de som väljer att låta systemleverantören stå för utvecklingen av systemet. Bland de sistnämnda återfinns exempelvis *BTH*, som anger att man av princip inte utvecklar sitt system lokalt: *"Vi tycker att det är bättre med centrala lösningar (även för vårt lokala system!) så att flera kan ta del av utvecklingen. Dessutom har vi, som en liten högskola, knappt varken tid eller kompetens att arbeta med egna lösningar."* Man anser att man fått gehör för sina ideer hos leverantören, men att det kan vara en nackdel att det tagit längre tid än om man gjort det själv.

Även *MIUN* framför liknande synpunkter: *"Vi undviker så långt det går att göra egna tillämpningar eftersom de ofta ställer till problem vid uppgraderingar."*

En inte överraskande slutsats är att ju större biblioteket är, desto mer egen lokal utveckling svarar man för. Undantag finns dock.

Ett försök till att systematisera bibliotekens senaste utvecklingsprojekt följer nedan.

Det bör framhållas att förteckningen inte är heltäckande. Ett exempel: Som anges under punkt 2) nedan har *LUB* och *MAH* infört SMS-tjänster, men det innebär *inte* att sådana tjänster inte finns vid något annat bibliotek.

1. Ökade möjligheter till självbetjäning

Flera bibliotek (*Chalmers*, *HH*, *KIB*, *MAH*, *ORU*, *UMU*, *UUB*, *GUB* och *HH*) anger att de nyligen infört möjligheter för användare att själva registrera sig som låntagare, ändra sina adressuppgifter m.m.

2. Reservationer och lån

En annan kategori utvecklingsprojekt handlar om förbättringar avseende låntagarnas reservationer och lån.

Chalmers har nyligen infört funktioner för att i förväg, via e-post, upplysa låntagaren om att lånetiden håller på att gå ut, liksom man infört möjligheter för användare att se sin egen lånehistorik. *LUB* och *MAH* har infört SMS-tjänster. Vid *MIUN* har införts en funktion som gör det möjligt att boka kursböcker i förväg.

3. Nyförvärvslistor

Flera bibliotek (*KIB, LUB, ORU, PHS, RKH, UMU och GUB*) anger att man nyligen förbättrat sina nyförvärvslistor genom uttag ur sitt lokala system. I *KIB:s* fall handlar det om att listan numera är ämnesindelad. Listorna kan presenteras och kommuniceras på olika sätt: webbpublicering, e-post till användare eller via RSS-flöde (*ORU*).

4. Hantering av bibliografiska poster

Ett par bibliotek (*HB och ORU*) anger att man utvecklat och förbättrat sina rutiner för export, import och modifiering av bibliografiska poster, samt att man utökad informationen om lånestatus och exemplar i OPAC:en. *ORU* har vidare arbetat med övervakning och auktoritetskontroll av marcposter.

5. Sökning och presentation

KIB anger att man nyligen infört ett nytt sökgränssnitt, kopplat till en databas med MeSH-termer.

KAU beskriver att man infört funktionen "Mitt bibliotek", vilken innebär att man söka i katalogen och spara en post eller en sökning på en personlig sida.

UMU anger att man nyligen infört möjligheten för användarna att klicka på ett uppställningssignum och få upp en karta som visar var i biblioteket boken finns uppställd. En liknande lösning är på gång att införas vid *KAU*. *PHS* framför önskemål om en sådan utveckling.

IHS anger att man rensat i materialkategorierna för att förbättra sökbarheten.

6. Nya moduler

Få bibliotek anger att de nyligen implementerat nya moduler i sina system, vilket sannolikt kan tolkas som att man redan införskaffat de moduler man anser sig behöva. *RKH* anger att man 2004 inköpte en tidskrifts- och förvärvsmodul. *SH* anger att man nyligen tagit i bruk sitt lokala systems bokningsmodul.

7. Självbetjäningsautomater

Ett par bibliotek (*LUB, MAH, GUB*) anger att man nyligen infört automater för utlåning respektive återlämning.

8. SAGA och övriga fjärrlånelösningar

Införandet av fjärrlåne- och dokumentbeställningssystemet SAGA har medfört att flera bibliotek (*HB, ORU, LiUB och GUB*) utvecklat, eller håller på att utveckla, sitt lokala system för en bättre anpassning till SAGA. *KAU* är på väg att införa SAGA-systemet.

KTHB anger att man utvecklat en lokal tillämpning för fjärrlån, inskrivna via Libris fjärrlån. *HB* anger att man utvecklat en lösning för inkorporering av externt fjärrlånedata i OPAC.

9. Kopplingar till LADOK och andra system

Här kan jämföras med svaren under punkt B 1) ovan. Flera bibliotek (*HB, KAU, KTHB, MAH*), anger att man nyligen infört funktioner för att importera uppgifter från LADOK eller andra högskoleinterna databaser, samt att man använder uppgifter ur låntagarregistret för åtkomstkontroll av publika datorer eller "remote access". Vid *SH* importeras kompletta poster avseende nya studenter, där även streckkod ingår. Streckkoden kommer från studentens kårkort, där även foto ingår.

Även *SUB* anger att man nyligen, i samarbete med Studentkåren, infört ett campuskort för studenterna.

10. Övrigt

KAU redovisar utvecklingen av s.k. "Kurstillfälleresurser", vilka innebär en "koppling mellan biblioteketets webb och universitetets kurstorg. Behöriga användare (Bibliotekarier, lärare) kan söka i bibliotekskatalogen eller bland bibliotekets databaser/tidskrifter och lägga till en resurs till en viss kurs. Studenterna ser då denna information från sin kurshemsida."

Några bibliotek (*HB, MIUN och ORU*) anger att de utvecklat bättre rutiner för uttag av statistik och rapporter. För *MIUN* har syftet varit att tillfredsställa folkbibliotekets behov i samband med strategisk medieplanering.

Två bibliotek (*GUB och UUB*) anger att de utvecklat rutiner för att blockera beställningar som uppfyller vissa parametrar, exempelvis placering i öppen hylla.

GUB har utvecklat en funktion för visning av omslagsbilder på böcker i OPAC:en.

11. Syfte med utvecklingsprojekt

Frågan om utvecklingsprojekten syftat till att förenkla för låntagarna eller till att förenkla administrationen har tolv bibliotek svarat. Svaren fördelar sig

enligt följande:

- sex bibliotek svarar "både och"
- fyra bibliotek svarar "i första hand riktat till låntagarna"
- två bibliotek svarar "i första hand för att förbättra administrativa rutiner"

I de två sistnämnda kategorierna har flera svar försetts med reservationer och tillägg som går ut på att en bieffekt ofta är att även det motstående syftet uppnås. *KIB* anger att man prioriterar låntagarnära projekt och att projekt av mer administrativ karaktär ofta utförs i andra system, som SAGA och DokLev.

D. Scenariofråga till systembibliotekarierna

Vad ser ni som den största tekniska svårigheten med ett centralt system (Bibsys-liknande)?

Inledningsvis kan konstateras att detta är den fråga som genererat förhållandevis många icke-svar (8 st).

De svar som inkommit kan grupperas enligt följande rubriker:

1. Lokala anpassningar av ett centralt system:

Flera av de svarande biblioteken påtalar detta. *CTH* skriver att den största utmaningen är ”att ge tillräckliga möjligheter till lokal anpassning (betr regler o rutiner), lokal utformning (design) och snabbt lokalt fixande (ändringar rättelser etc) i ett ”centralt” system.” Även *HJ* tar upp denna aspekt och exemplifierar med ”olika lånetider, kravintervall, avgifter, aviseringar”. *MIUN* framför att ett centralt system måste vara flexibelt och att så mycket som möjligt kan sättas upp med hjälp av parametersättning och inställningar i systemet.

HB anför att det kan bli problematiskt att vara anpassa lokalt utvecklade applikationer till ett centralt system.

MAH tar upp samma problematik, och menar att det finns en risk att den tekniska utvecklingen ”hämmas om inte det finns flera olika system som driver på utvecklingen”. Lokala lånebehov måste kunna tillgodoses lokalt, ”utan centralisering och godkännande via Sthlm”. *MAH* framlägger en idé om att som ett alternativ till ett centraliserat nationellt system göra en regional uppdelning (t.ex. Libris Norr, Libris Mellan, Libris Syd).

SH tar i sitt svar upp frågan om lokala anpassningar av OPAC:en, exempelvis att sätta det egna bibliotekets bestånd som default vid sökning, samt krav på att kunna anpassa utseendet på OPAC:en lokalt. *SH* tar också upp frågan om hur man ska sköta hämtmeddelanden och krav.

Även *GUB*, *KTHB*, *UUB* och *PHS* tar upp frågan om lokala anpassningar, dock utan närmare specifikation.

2. Driftsäkerhet

Ett par bibliotek tar upp denna aspekt i sina svar, bl.a. med koppling till frågan om inloggning, autentisering etc.. *HB* skriver exempelvis att ett centralt system ”blir betydligt mer känsligt för driftstörningar än dagens Libris, då ju en stor del av bibliotekens verksamhet blir helt beroende av dess tillgänglighet (24/7)”. Man påtalar också vikten av säkra backuplösningar.

HB anför att integritetsfrågorna är viktiga: ”Om man utgår ifrån att biblioteken, precis som idag, ansvarar för sina ”egna” användare, så måste systemet vara konstruerat så att andra användares uppgifter skyddas.”

ORU skriver att driftsäkerheten är det största hindret. Att alla använder samma system är både en fördel och en nackdel. Det stora antalet användare kommer att göra det ”nödvändigt med ett bra system för säkerhet och autentisering som kan hanteras lokalt”. *ORU* föresår att autentiseringsproblemet kan lösas genom att det lyfts ut ur systemet ”så att autentiseringen sker mot lokalt system”. Med hjälp av mappning mot det centrala systemet kan rättigheter och användargrupper hanteras.

Även *KTHB* och *PHS* tar upp liknande frågeställningar.

SH menar i sitt svar att frågor kring autentisering, auktorisering och Single Sign-On är viktiga att beakta, liksom slutanvändares access till delar av systemet.

Såväl *HB* som *PHS* tar upp frågan om systemets prestanda, bl.a. för att undvika långa svarstider.

3. Konvertering

Ett par av biblioteken, exempelvis *KAU* och *KIB*, lyfter fram olika typer av konverteringsfrågor. Som exempel nämner man låntagarposter, exemplarposter och streckkoder. *SH* anför att vid en övergång till ett centralt system kan överföringen av registrerade lån och reservationer bli problematisk. *SH* framför dock i detta sammanhang att ett centralt system kan innebära att man kan ”slippa de tekniska svårigheter som är förknippade med import och export av poster från ett system till ett annat”.

4. Övrigt

HB tar upp frågan om datorplattform. Man tror att det är sannolikt att ett centralt system inte kommer att vara plattformsoberoende. Vidare tar *HB* upp frågan om support och utveckling. Oavsett om ett färdigt system köps in eller ett nytt utvecklas, så finns en problematik kring support och vidareutveckling.

SH menar att förvärsfunktionaliteten och bibliotekens möjligheter till budgetkontroll kan bli problematisk.

Två bibliotek (*LUB* och *IHS*) anför att svårigheterna troligtvis är så stora att det inte går att ersätta dagens modell med ett centraliserat system av Bibsys-modell. *IHS* tror inte det är möjligt att hitta ett system som kan tillfredsställa alla, medan *LUB* menar att det är för sent att efter 30 års arbete med lokala lösningar nu är för sent att införa ett centralt system.

Ett bibliotek, *UMU*, anser att det inte finns några tekniska svårigheter alls.

E. Scenariofråga till systembibliotekarierna

UH bibliotekens elektroniska tjänster – ett nytt landskap där det lokala ILS bara är en del: Vilka tekniska utvecklingar är troliga: web services? Hur blir flödena mellan OPAC, Samsök och digitalt arkiv? Kommer vi att få se en ny generation bibliotekssystem som omfattar alla dessa funktioner?

Inledningsvis kan konstateras att denna fråga genererade ett förhållandevis stort bortfall. 10 av 24 bibliotek valde att inte besvara frågan. Av de återstående 14 svaren är vissa mycket kortfattade, medan andra är utförliga.

Svaren kan grupperas enligt nedanstående.

1. Hänvisning till existerande lokala system

Flera bibliotek (*GUB, HB, KTHB, MAH, ORU, SH, UUB*) menar att denna funktionalitet redan finns i vissa av dagens system, som Virtua och Millennium. Exempelvis erbjuder Millennium enligt svaren samsökning, digital publicering och arkivering, kopplingar till e-resurser motsvarande SFX-funktionalitet etc.

Dessa moduler säljs oftast separat. *SH* menar att priset varit ett problem: ”Eftersom det varit så dyrt har ofta andra lösningar valts av biblioteken. För de elektroniska resurserna har man gjort egna databaslösningar, för effektiv samsökning är det väl fler än vi som väntat på LIBRIS istället för att köpa motsvarande produkt från den egna systemleverantören. Bibliotekssystemet tenderar att bli ett system som mest hanterar pappersböcker och papperstidskrifter.”

2. Ny generation bibliotekssystem?

Bland de bibliotek som tar upp denna tråd skiljer sig åsikterna åt. *GUB* menar exempelvis att det nog inte blir ”en ny generation av bibliotekssystem. Den tekniska utvecklingen kan ofta införlivas i de moderna systemen förutsatt att man har satsat på nya standarder och partnerskap med andra”.

Även *LiUB* anser att leverantörerna kommer att utveckla befintliga system.

Chalmers däremot tror på en ny generation: ”Vi kommer säkert att få en ny generation bibliotekssystem som omfattar, eller försöker omfatta, alla dessa funktioner”. Samtidigt finns risker med alltför stora system, menar *Chalmers*: ”Vi är rädda för att sådana system blir för stora (elefantiasis) och tunga; önskar modulära system med interoperabilitet istället”.

Även *HB* föredrar modulära system: ”Ur användarnas (bibliotekens) synvinkel föredrar man förmodligen system som snarare är skalbara och kompatibla med andra standardsystem, än totallösningar, och att man därigenom kan skapa flöden mellan de olika systemen på bästa sätt.

Ett par (*GUB, LUB*) av biblioteken hänvisar till det s.k. VIEWS-samarbetet

(*Vendor Initiative for Enabling Web Services*). LUB menar att ett utvidgat leverantörssamarbete kan komma att leda till en ny typ av bibliotekssystem.

3. *Webbaserade funktioner*

Några (*KAU, ORU*) av biblioteken framhåller att det kommer att erbjudas allt fler webbaserade funktioner. *ORU* ser "det som föga troligt att leverantörerna av webbsystem kommer överge webben. /.../ Det finns dock vissa problem med standarder för webbläsare som följs och inte följs vilket försvårar en utveckling för webbaserade ILS. Lösningen på problemet verkar vara allt fler java-baserade applikationer.

Rent konkret kan ökad webbfunktionalitet innebära att man inte behöver "vara bunden till en viss dator för att tex kunna katalogisera en bok" (*KAU*).

KAU framhåller att även kommunikationen mellan system kommer att ske via webben.

4. *Libris Samsök*

Libris Samsök tas upp av ett par (*Chalmers, HJ, IHS, KAU, GUB*) bibliotek. Både *Chalmers* och *IHS* menar att låntagare i dagsläget har problem att orientera sig mellan Libris och det lokala systemet

Chalmers önskar större flexibilitet i det nationella systemet att själva avgöra vilka nivåer och poster som ska presenteras lokalt

HJ och *KAU* anser att Samsök eventuellt kommer att ersätta OPAC:en.

F. Scenariofråga till systembibliotekarierna

Hur vill ni svara på följande: Om vi skall överge ett eget system till förmån för ett centralt, så måste

Sammanfattningsvis visar svaren på denna fråga att universitets- och högskolebiblioteken kommer att ställa mycket höga krav på ett kommande nytt system. För att förenkla svaren något bör systemet kunna erbjuda en högre funktionalitet än dagens system, men till en lägre kostnad. De lokala anpassningar som gjorts bör kunna överflyttas och övergången skall ske smidigt.

En jämförelse mellan denna fråga och frågan som ställdes till bibliotekscheferna, om deras visioner (se ovan under punkt A), visar att cheferna ser ut att ha en mer positiv uppfattning och att systembibliotekarierna tenderar att vara mer krävande.

HB, KIB och *SH* är bibliotek som menar att man kommer att få göra avkall på den lokala flexibiliteten. För att det ändå skall vara värt att övergå till ett nytt system måste de ekonomiska eller andra fördelarna vara desto större.

Systembibliotekariernas samlade synpunkter bör vissa likheter med ett första utkast till kravspecifikation, där olika moduler och funktioner beskrivs i form av måste- och bör-krav.

De inkomna svaren kan grupperas enligt nedanstående.

1. *Kravspecifikation och upphandling*

GUB och *UUB* framför att man bör först undersöka ”vilka system med konsortiefunktion som finns på marknaden och beskriva deras funktionalitet.” Därefter skrivs en kravspecifikation som ligger till grund för en upphandling. Enligt *GUB* bör först ”nyttan och nödvändigheten med ett sådant steg bevisas.

2. *Ökad funktionalitet – till lägre kostnad*

Flera bibliotek (*DU, HKR, IHS, KAU, MAH*) tar upp att ett nytt system måste kunna erbjuda mer än dagens *Libris*. *MAH* framför att det inte räcker med ”ett motsvarande system som vi redan har”. Systemet måste enligt *MAH* också bli billigare än dagens.

Chalmers menar att de totala driftskostnaderna måste sänkas, liksom *BTH*, som säger att ”Det måste vara ett modernt system med hög grad av automatisering, det får dessutom inte vara för dyrt”. Även *PHS* tar upp prisfrågan som viktig.

3. *Funktionsindelad ”kravspecifikation”*

Vilka funktioner är det då som systembibliotekarierna framhåller som allra viktigast? En ”tio-i-topp-lista” ser ut så här, men det bör påpekas att detta inte på något sätt är en uttömmande lista. För att ta ett konkret exempel: endast två bibliotek nämner vikten en fjärrlånemodul. Med största sannolikhet betyder

inte detta att övriga bibliotek anser att en fjärrlånemodul är ointressant, snarare att man på de flesta håll anser att en sådan funktion är en självklarhet.

Samtidigt ger svaren ändå en indikation om vilka områden man anser vara mest angelägna.

i. *Lokal anpassning*

Åtta bibliotek (*Chalmers, HB, HJ, MDH, ORU, PHS, SH och UMU*) tar upp vikten av att ett nytt system tillåter olika former av lokal anpassning. *Chalmers* menar att dessa möjligheter bör vara "hyggliga", medan *HJ* använder ordet "långtgående".

ii. *Användarinflytande*

För att en övergång till ett nytt Libris skall vara möjligt ser fem bibliotek (*HJ, LiUB, ORU, PHS och UMU*) det som en nödvändig förutsättning att de ges goda möjligheter till insyn och påverkan på beslutsprocesser och kommande organisation. *HJ* skriver exempelvis att det "skapas en användarorganisation som har inflytande över systemets förvaltning och utveckling. Viktiga frågor bör avgöras genom omröstning där varje deltagande bibliotek har en röst." *ORU* menar att "LIBRIS centralt måste bearbeta och diskutera alla anpassningar så kommer det att bli ineffektivt".

HJ menar att man också måste göra det möjligt att lämna ett nationellt system, genom att "ett kundförhållande till systemägaren upprättas med möjlighet att kunna lämna systemet och få med sig alla relevanta data till ett nytt, lokalt system".

iii. *Konvertering av lokala applikationer*

Tre bibliotek (*KTHB, PHS och SH*) framför betydelsen av att vissa gjorda anpassningar och tillämpningar kan konverteras in i ett nytt system. *KTHB* och *SH* exemplifierar med bokningsprogram.

iv. *Export/import*

Tre bibliotek (*HB, LiUB och MIUN*) tar upp att systemet måste kunna hantera export och import av data, exempelvis avseende låntagarinformation.

MIUN framhåller att man (dvs folkbiblioteket vars poster ingår i samma lokala system) är "helt beroende av att även kunna importera poster ur BURK".

v. *Support*

Tre bibliotek (*LiUB, MDH och PHS*) framhåller att ett måste-krav är att

supporten till det nya systemet fungerar bra.

vi. *Flexibilitet / Olika nivåer*

Två bibliotek (*MDH och PHS*) anser att det är viktigt att systemet utformas flexibelt, där det finns möjlighet för ingående bibliotek att välja vilken nivå man vill lägga sig på och vilken funktionalitet man vill införa.

vii. *Fjärrlån*

Två bibliotek (*Chalmers och SH*) nämner betydelsen av ett centralt fjärrlånesystem.

viii. *Driftssäkerhet*

Två bibliotek (*HJ och PHS*) framhåller vikten av att driftssäkerheten är god i ett nytt system. *HJ* skriver att det ska finnas ett ”driftavtal som specificerar garanterade svarstider, säkerhet mm”.

ix. *Filtrering och klustring*

Två bibliotek (*MIUN och PHS*) framhåller som särskilt viktigt att man måste kunna filtrera eller gruppera vissa sökresultat. I *MIUN:s* fall är bakgrunden att organisationen utgörs av tre bibliotek, med inalles fyra sigler, och man vill därför kunna klustra dessa bibliotek till en mellannivå, mellan det lokala och det nationella beståndet. Behovet gäller såväl vid sökning och presentation som vid reseervationshantering.

Från *PHS* framhålls vikten av att visst lokalt material måste kunna visas enbart lokalt.

x. *Möjlighet till lokal utveckling*

Två bibliotek (*HB och ORU*) framhåller att man gärna ser att ett nytt system utformas så att även lokal utveckling blir möjlig. *ORU* menar att om all utveckling skall ske centralt riskerar systemet att bli ineffektivt, och ser hellre en ”organisationskultur där alla har möjlighet att bidra och utveckla systemet”.

HB anser att denna fråga är politisk, så tillvida att ”det centrala systemet måste vara öppet” och ingående bibliotek kunna ”hantera ’sitt’ data på ett smidigt, rationellt och säkert sätt”. Samtidigt inser man att vissa centrala begränsningar måste finnas: ”systemet kan ju inte heller tillåtas att vara flexibelt och konfigurerbart till den grad, att det i förlängningen blir ohanterligt”. *HB* anser att detta är det största problemet i en övergång till Libris som lokalt system.

xi. *Övrigt*

Vissa funktioner nämns endast av enstaka bibliotek:

Chalmers framhåller att det måste finnas en webb-OPAC och ett lånesystem med bra funktionalitet

KTHB anser att ett nationellt system måste kunna hantera dels institutionsbibliotek, dels inloggningen till publika datorer.

SH tar upp vikten av att ett system har en förvärvsmodul med budgetkontroll. *SH* nämner även en periodika-modul, men menar samtidigt att det kan nedprioriteras till ett bör-krav.